

G CONSELLERIA
O PRESIDÈNCIA
I I ADMINISTRACIONS
B PÚBLIQUES
/ ESCOLA BALEAR
ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

UNITAT 6

EL PROJECTE DE DADES OBERTES AL GOIB

CONTINGUTS

-
- [1. Evolució del projecte de dades obertes del GOIB.....2](#)
  - [2. L'estratègia de dades obertes del GOIB.....4](#)
  - [3. La Comissió Tècnica de Dades Obertes.....8](#)

1.1

OBJECTIUS

Conèixer l'abast del projecte de dades obertes a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, així com els diferents òrgans que l'impulsen i els elements que el componen

Autor/a: Servei de Sistemes d'Informació

Data d'elaboració: 15/12/2022

Aquesta obra es difon mitjançant la llicència [Creative Commons Reconeixement-No-Comercial-CompartirIgual 4.0 Internacional](#).

1. Evolució del projecte de dades obertes del GOIB

El projecte de dades obertes del Govern de les Illes Balears neix l'any 2011, mitjançant l'[Acord del Consell de Govern d'11 de febrer de 2011](#), pel qual es posa en marxa el projecte d'obertura de dades públiques de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en compliment de la Llei 37/2007, de 16 de novembre, sobre reutilització de la informació del sector públic.

El projecte s'enfoca inicialment en la publicació de dades públiques produïdes en l'àmbit del Govern de les Illes Balears (GOIB) i del seu sector públic instrumental. Tal com indica la [Llei 37/2007, de 16 de novembre, sobre reutilització de la informació del sector públic](#), la informació generada des de les instàncies públiques posseeix un gran interès per a les empreses —a l'hora d'operar en els seus àmbits d'actuació i contribuir al creixement econòmic i a la creació de llocs de feina—, i també per als ciutadans, com a element de transparència i guia per a la participació ciutadana.

Per aquesta raó, el Govern de les Illes Balears decideix publicar la màxima quantitat possible de dades produïdes o recopilades pels organismes públics que en depenen, amb l'objectiu de millorar les relacions amb els ciutadans, augmentar la transparència de l'Administració pública, incrementar la interoperabilitat de les administracions, generar valor afegit i oferir un marc de governança oberta i de servei al ciutadà.

Els objectius perseguits pel projecte coincideixen amb els principis d'obertura i reutilització d'informació pública:

- **Generació de valor afegit.** Facilita la creació de nous serveis per part dels ciutadans amb les dades proporcionades per l'Administració pública.
- **Augment de la transparència de l'Administració pública.** Es publiquen dades de caràcter econòmic i legislatiu, cosa que afavoreix l'anàlisi i l'avaluació de la gestió pública. L'augment de transparència no és l'objectiu principal de la implantació de les dades obertes al Govern de les Illes Balears, però sí que és una de les seves conseqüències principals.
- **Increment de la interoperabilitat.** Permet d'interconnectar de manera més eficient totes les administracions locals, i facilita que totes emprin una font de dades comuna i, per tant, més consistent.
- **Increment de la participació ciutadana.** Permet al ciutadà disposar de més informació de caràcter econòmic, administratiu, estadístic, etc.
- **Més governança oberta i de servei.** Hi ha la voluntat d'avançar cap a la governança oberta, basada en els valors de transparència, participació, servei i eficiència.

L'accés als conjunts de dades obertes que el Govern de les Illes Balears publica comporta l'acceptació de la política i els termes d'ús, l'objecte dels quals és la protecció i la promoció del compromís que el Govern de les Illes Balears té amb la reutilització d'informació del sector públic. D'aquesta manera, permet que els destinataris dels conjunts de dades contribueixin al creixement de la comunitat mitjançant l'aportació dels benefi-

cis obtinguts a partir de la seva explotació. En concret, tots els conjunts de dades que ofereix el Govern de les Illes Balears, si no s'indica el contrari, es publiquen amb els termes CC-BY de la llicència [Creative Commons](#). Això permet:

- Que es puguin copiar, distribuir i divulgar públicament.
- Que l'anàlisi o l'estudi de les dades puguin servir com a base per a obres derivades.
- Que es puguin emprar amb finalitats comercials o no comercials.
- Que es puguin modificar, transformar i adaptar, sempre que aquests canvis es facin públics.

Així mateix, la reutilització de la informació continguda en els conjunts de dades està sotmesa a les condicions generals següents:

- Que el contingut de la informació no sigui alterat.
- Que no es desnaturalitzi el sentit de la informació.
- Que se'n citi la font.
- Que s'esmenti la data de la darrera actualització (o, si no hi consta, la periodicitat d'actualització).
- Que no sigui reutilitzada per a finalitats il·lícites o que atemptin contra persones, contra entitats o contra l'actuació de l'Administració pública.

L'acceptació de la política i els termes d'ús no suposa la concessió dels drets d'autor ni de propietat intel·lectual sobre els conjunts de dades. El Govern de les Illes Balears es reserva el dret de publicar conjunts de dades que només es puguin emprar si se satisfà el pagament de contraprestacions econòmiques. La quantia d'aquestes contraprestacions ha de tenir l'objectiu de cobrir els costos associats a la recollida, la producció, la reproducció i la difusió dels conjunts de dades, i no pot ser superior, en cap cas, a aquests costos. La llista amb la quantia de les contraprestacions aplicables es troba a disposició pública de manera concurrent en la publicació dels conjunts de dades.

Accions dutes a terme per impulsar el projecte

La Direcció General de Modernització i Administració Digital (DGMAD), integrada actualment dins la Conselleria de Fons Europeus, Universitat i Cultura, en el marc de l'exercici de les funcions relatives a la planificació i la reglamentació dels sectors de les comunicacions i les noves tecnologies de la informació, ha promogut, al llarg dels darrers anys i mitjançant diverses contractacions de serveis o amb recursos propis, l'impuls a la nostra comunitat de l'administració electrònica, del programari lliure i de les dades obertes.

En aquest sentit, i en relació amb el projecte de dades obertes, la DGMAD ha duit a terme diverses accions de difusió i impuls al projecte. Entre aquestes accions, destacam les següents:

- Definició d'un pla estratègic de dades per al període 2021-2023.
- Creació de la Comissió Tècnica de Dades Obertes, que estableix responsables d'obertura de dades per conselleria.
- Actualització dels estàndards de desenvolupament d'aplicacions del Govern per incloure l'obertura de dades per defecte.
- Inclusió en els models de plecs de prescripcions tècniques de clàusules específiques per a l'obertura de la informació en les licitacions per al desenvolupament d'aplicacions informàtiques.
- Signatura de protocols de col·laboració amb el sector infomediari (ASEDIE) per reforçar el compromís d'obertura d'informació d'interès per al sector.
- Coordinació amb l'Institut Balear d'Estadística (IBESTAT) i amb l'Institut Cartogràfic i Geogràfic de les Illes Balears (ICGIB) per a l'obertura de dades estadístiques i cartogràfiques de les Illes Balears.
- Difusió del projecte a través d'activitats formatives de l'Escola Balear d'Administració Pública (EBAP) o la participació en jornades de divulgació (Jornades IDE Menorca 2022).

Dificultats en l'obertura d'informació

Malgrat tot, l'obertura d'informació no està exempta de dificultats i sovint calen esforços organitzatius i de conscienciació per implantar una política d'obertura de dades que resulti realment efectiva. Alguns exemples d'això són:

- L'obertura de dades no es percep com una prioritat per part dels òrgans gestors de la informació.
- Es tendeix a pensar que la informació gestionada no és susceptible de ser reutilitzada o que no serà d'interès per a la ciutadania o les empreses reutilitzadores.
- Hi ha un sentiment de propietat de la informació, si bé la propietat recau sobre la mateixa ciutadania.
- Apareixen inseguretats o pors a l'hora d'obrir informació (per por de vulnerar la LOPD o el secret estadístic).
- Sovint es tracta la informació de manera sectorial, sense valorar si podria ser d'utilitat per a altres òrgans del mateix Govern.

2 L'estratègia de dades obertes del GOIB

El Govern de les Illes Balears està fermament implicat en l'impuls i el foment de la reutilització de la informació en el sector públic. En aquest sentit, és plenament conscient que la informació generada des de les instàncies públiques posseeix un gran interès, tant en l'àmbit social (com a element de transparència i guia per a la participació ciutadana) com en l'àmbit econòmic (com a element dinamitzador del sector privat a l'hora

de generar noves activitats productives que contribueixin al creixement econòmic i a la creació de llocs de feina).

Això no obstant, l'obertura d'informació no es pot centrar exclusivament en el volum d'informació publicada, sinó que, endemés, la política d'obertura ha de vetlar per aspectes tan importants com el manteniment de la qualitat de la informació publicada, l'alineació de la publicació amb les demandes i els interessos de la ciutadania, o la publicació en formats interoperables que en facilitin la interpretació i l'anàlisi posterior.

És en aquest context que el Govern de les Illes Balears ha decidit dissenyar una estratègia de dades obertes que proporcioni un full de ruta estratègic d'obertura en el Govern. D'aquesta manera, es volen assolir els reptes anteriors i es vol fomentar la reutilització de la informació pública, a fi d'augmentar la transparència de la gestió.

Missió, visió i valors del projecte de dades obertes del GOIB

- **Missió.** S'estableix com a missió del Govern de les Illes Balears, en l'àmbit de l'obertura de dades, la definició de polítiques actives que permetin l'impuls de la reutilització de la informació del sector públic per part de la ciutadania, les empreses i la mateixa Administració.
- **Visió.** Quant a la visió, es pretén convertir el portal de dades obertes del Govern de les Illes Balears en un referent autonòmic d'obertura de la informació. El portal ha d'esdevenir, doncs, un node centralitzador de les dades generades al Govern, i ha de servir de base per al desenvolupament de projectes relacionats amb la transparència, la participació, la col·laboració i la innovació.
- **Valors.** Els valors que regeixen l'obertura de dades en el Govern es corresponen amb els principis marcats per la Carta Internacional de les Dades Obertes (International [Open Data Charte](#)), que s'esmenten a continuació:
  - *Obertura per defecte.* Les dades han de ser de lliure accés, ús i reutilització per part de la ciutadania, sense cap tipus de taxa associada i amb l'única limitació de salvaguardar el dret a la privacitat dels ciutadans.
  - *Oportunitat i exhaustivitat.* Les dades alliberades han de ser de la màxima qualitat possible i s'han de publicar sense demores injustificades. Endemés, s'ha de donar prioritat a les dades que siguin més interessants per a la societat civil i el sector privat.
  - *Accessibilitat i usabilitat.* Les dades han d'estar centralitzades en un portal únic i accessible per al públic en general. Endemés, s'han de publicar en formats oberts i estandarditzats perquè puguin ser tractades i processades de manera automàtica.
  - *Interoperabilitat.* El portal de dades ha d'estar federat al portal estatal *datos.gob.es* i al portal europeu European Data Portal. D'aquesta manera, s'asseguren la interoperabilitat de les dades, la consulta de dades enllaçada (*linked open data*) i l'ús d'esquemes normalitzats de metadades.

- *Foment de la governança i participació ciutadana.* S'ha de promocionar la participació ciutadana per determinar la informació d'interès, a fi d'establir una política de rendició de comptes envers la ciutadania.
- *Desenvolupament inclusiu i innovació.* Cal estimular la creativitat i la capacitat de la ciutadania envers la creació de projectes innovadors basats en l'ús de dades obertes.

Eixos i línies d'acció del Pla Estratègic d'Obertura de Dades del GOIB 2021-2023

Un cop definides les fites del projecte, es dissenya un pla d'acció que ha de permetre assolir-les a mitjà termini (2021-2023). Per aconseguir-ho, el [Pla Estratègic d'Obertura de Dades del GOIB 2021-2023](#) s'estructura en quatre eixos principals. Cada eix té definides unes línies d'acció que són el nucli del pla estratègic. A continuació, s'exposen els quatre eixos, juntament amb les línies d'acció:

Eix 1. Obertura de les dades

- 1.1. Analitzar quines dades del GOIB són susceptibles de ser obertes i d'incloure en el Portal de Dades Obertes del GOIB*
- 1.2. Obrir per defecte les dades gestionades per les aplicacions i els sistemes d'informació del GOIB*

Eix 2. Governança de les dades

- 2.1. Designar per a cada conselleria del GOIB un responsable de catalogar i publicar dades*
- 2.2. Assegurar l'obertura de dades dels sistemes informàtics del Govern*

Eix 3. Foment i promoció de les dades obertes

- 3.1. Realitzar accions de promoció i foment de l'obertura de dades*
- 3.2. Fomentar l'ús i l'explotació de les dades obertes*

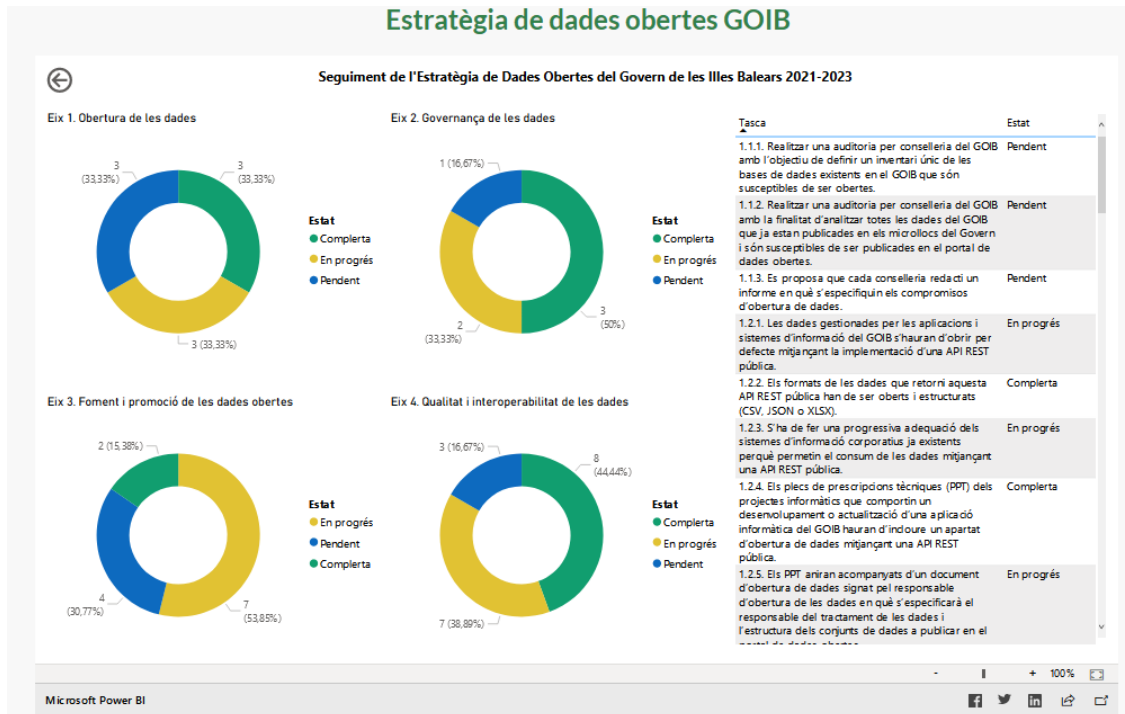
Eix 4. Qualitat i interoperabilitat de les dades

- 4.1. Definir conjunts de dades d'alt valor amb prioritat de publicació*
- 4.2. Vetlar per la qualitat de les dades obertes*
- 4.3. Fomentar la interoperabilitat de les dades*

Seguiment i avaluació de l'estratègia

Amb la finalitat de coordinar esforços i controlar el grau de desenvolupament dels quatre eixos plantejats, es proposa fer el seguiment i l'avaluació del Pla Estratègic d'Obertura de Dades. Per dur a terme aquesta tasca, es defineixen les accions següents:

- *Seguiment i avaluació de les línies d'actuació del pla estratègic.* Aquest seguiment s'ha de dur a terme mitjançant la creació d'un [espai web específic](#) que contengui un quadre d'indicadors que marquin l'avenç d'aquestes línies d'actuació.

- *Avaluació de la maduresa en la gestió de les dades obertes per part de les conselleries.* El pla preveu una avaluació de la maduresa en la gestió de les dades obertes de cada conselleria, a través dels responsables d'obertura de les dades. L'objectiu de l'avaluació és proposar accions de millora més ajustades a les realitats organitzatives de cada conselleria.

Finalment, el pla defineix un full de ruta per poder organitzar l'execució de les línies d'acció del Pla Estratègic d'Obertura de Dades del GOIB 2021-2023.

EIXOS	LÍNIES D'ACTUACIÓ	2021			2022			2023		
		Q 1	Q 2	Q 3	Q 1	Q 2	Q 3	Q 1	Q 2	Q 3
1. Obertura de les dades.	1.1. Analitzar quines dades del GOIB són susceptibles de ser obertes i d'incloure en el portal de dades obertes del GOIB.									
	1.2. Obrir per defecte les dades gestionades per les aplicacions i sistemes d'informació del GOIB.									
2. Governança de les dades.	2.1. Designar per a cada departament o servei del GOIB un responsable de catalogar i publicar dades.									
	2.2. Assegurar l'obertura de dades dels sistemes informàtics del Govern									
3. Foment i promoció de les dades obertes.	3.1. Realitzar accions de promoció i foment de l'obertura de dades.									
	3.2. Fomentar l'ús i explotació de les dades obertes.									
4. Qualitat i interoperabilitat de les dades.	4.1. Definir conjunts de dades d'alt valor amb prioritat de publicació.									
	4.2. Vetlar per la qualitat de les dades obertes.									
	4.3. Fomentar la interoperabilitat de les dades.									

3 La Comissió Tècnica de Dades Obertes

La [Llei 4/2011, de 31 de març, de la bona administració i del bon govern de les Illes Balears](#), recull, en l'article 3, entre els principis que fonamenten la bona administració i el bon govern i que es desenvolupen en la mateixa llei, el de participació ciutadana, el d'informació administrativa, el de transparència, el de responsabilitat i rendició de comptes i el que anomena «**governança de dades**».

Darrere aquestes idees i nous paradigmes, la [Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears](#), va incloure un article (el 64) anomenat precisament «**Govern obert**», en què s'indica que el Govern i els seus membres han de «garantir la transparència, la participació i la col·laboració ciutadana en els assumptes públics». Hi afegeix que, per complir aquests objectius, s'ha d'informar de manera clara i comprensible dels serveis, els plans, els programes i les activitats que desenvolupin; s'ha de publicar informació d'interès públic; s'han d'implantar mecanismes i espais per escoltar la ciutadania, aprofitant sobretot les noves tecnologies; s'ha de facilitar la rendició de comptes, i s'han de garantir l'obertura i la publicació d'estadístiques i dades públiques per als ciutadans i les entitats públiques i privades, en formats reutilitzables i accessibles telemàticament.

El govern obert es refereix, per tant, a qüestions molt diverses i que afecten de forma transversal tots els òrgans del Govern de les Illes Balears, així com els ens del sector públic que té adscrits, ja que cadascun s'ha de comprometre a avançar en les polítiques públiques relacionades amb aquest concepte.

És en aquest context que el [Decret 47/2021, de 3 de desembre, pel qual es creen i regulen la Comissió Interdepartamental de Govern Obert, la Comissió Tècnica de Transparència i la Comissió Tècnica de Dades Obertes](#), estableix la creació de la Comissió Tècnica de Transparència i la **Comissió Tècnica de Dades Obertes (CTDO)**, amb l'objectiu de servir d'espai de coordinació, col·laboració i consulta tècniques en matèria de publicitat activa i dret d'accés a la informació pública i en matèria de dades obertes (respectivament) a l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. La

primera s'adscriu a la Direcció General de Participació, Transparència i Voluntariat, i la segona a la Direcció General de Modernització i Administració Digital.

L'objectiu de la CTDO és impulsar l'obertura de les dades públiques del Govern de les Illes Balears i del seu sector públic instrumental en formats oberts, estructurats i reutilitzables perquè puguin ser consultades i explotades per la ciutadania, les empreses, les administracions públiques i, fins i tot, la mateixa Administració.

Composició i funcions de la CTDO

L'article 6 del Decret 47/2021 regula la Comissió com un òrgan interadministratiu compost per:

- a) La persona titular de la Direcció General de Modernització i Administració Digital, que ocupa la presidència.
- b) La persona titular del Servei de Sistemes d'Informació, que ocupa la vicepresidència.
- c) Una persona del Servei de Sistemes d'Informació encarregada del projecte de dades obertes del Govern de les Illes Balears.
- d) Una persona del servei competent en matèria de transparència de la Direcció General de Participació, Transparència i Voluntariat.
- e) Un o una representant de cada conselleria designat per la secretaria general corresponent.
- f) Un o una representant de cadascun dels ens del sector públic següents: IB-SALUT, SOIB, IBESTAT i ICGIB (abans SITIBSA), sens perjudici que la Comissió pugui designar representants d'altres ens del sector públic per participar en els grups de treball que es constitueixin.

Les persones a què fa referència la lletra e) han de coordinar i impulsar l'obertura de les dades en l'àmbit de la conselleria a la qual pertanyen i en els ens del sector. Entre les funcions que s'atribueixen a la CTDO, hi figuren els següents:

- a) Elaborar un inventari de les dades públiques de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i dels ens del sector públic instrumental susceptibles de reutilització, i impulsar-ne la incorporació en el Portal de Dades Obertes del Govern de les Illes Balears.
- b) Establir compromisos i acords d'obertura i reutilització d'aquestes dades, definir-ne la planificació d'obertura i automatitzar-ne la càrrega en el Portal de Dades Obertes del Govern de les Illes Balears.
- c) Atendre i prioritzar les necessitats d'obertura i reutilització de dades públiques que derivin de la normativa aplicable en aquesta matèria o de la demanda de la ciutadania o d'entitats i organismes, tant públics com privats.

- d) Fer el seguiment i el control del compliment dels compromisos i acords establerts sobre l'obertura i la reutilització de dades públiques.
- e) Vetlar per la qualitat i l'actualització de les dades publicades en el Portal de Dades Obertes del Govern de les Illes Balears.
- f) Coordinar la recollida d'informació per a la redacció de l'informe anual sobre l'obertura i la reutilització de dades públiques previst en la disposició addicional tercera d'aquest decret.
- g) Donar suport tècnic a la Comissió Interdepartamental en matèria d'obertura i reutilització de dades públiques i elevar-li consultes o propostes, si escau.

En definitiva, el que es pretén és establir en el Govern **un nou model de governança de la informació reutilitzable**, identificant responsables d'obertura i de tractament de la informació, definint nous fluxos de publicació que assegurin que la informació es manté actualitzada i, en especial, atenent les necessitats reals d'obertura d'informació requerida per la ciutadania i les empreses.

Pla d'acció de la CTDO

D'acord amb les funcions definides, i en el marc d'execució del Pla Estratègic de Dades Obertes del GOIB 2021-2023, la CTDO ha establert un pla d'acció que ha de conduir a la millora de l'obertura de dades públiques. El pla es defineix en cinc àmbits d'actuació, que es detallen tot seguit:

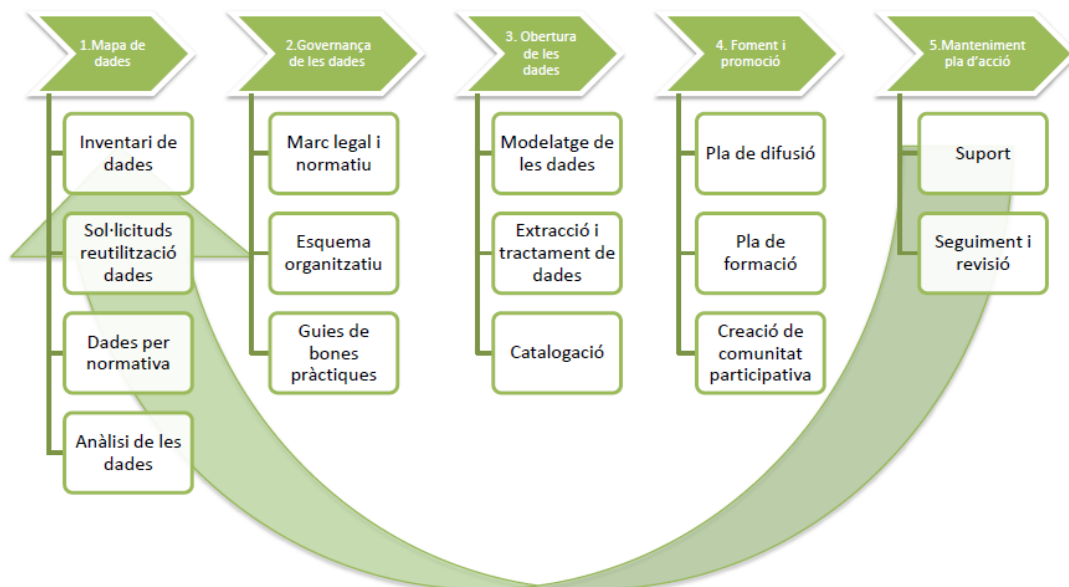

Figura 1: Pla d'acció de la CTDO

1. **Mapa de dades.** Se centra a tenir coneixement de la informació que es gestiona dins el Govern. Per això preveu la realització d'entrevistes amb els responsables

de les dades, per identificar fonts de dades que es puguin obrir, inventariar bases de dades, fitxes o microllocs amb informació susceptible de ser oberta.

A banda, s'han de recollir i atendre les sol·licituds de reutilització que provenen de la ciutadania o de les empreses infomediàries, o bé les dades que la normativa espanyola o europea obliguin a obrir.

Finalment, per a cada conjunt de dades obert s'han d'identificar els responsables i els gestors de la informació, la freqüència d'actualització que tenen, el format i el lloc on resideixen, la qualitat que té la informació, i la seguretat i privacitat que requereix.

2. **Governança de les dades.** En l'àmbit de la governança, la CTDO treballa en l'actualització d'un nou acord de Consell de Govern per refermar la voluntat i el compromís del Govern en l'obertura i la reutilització de dades públiques.

Aquest compromís s'ha de veure reflectit amb l'aparició de nous rols dins l'esquema organitzatiu del Govern (gestors de les dades, responsables de les dades, responsables d'obertura per conselleria, etc.), que han de vetlar per la qualitat de la dada durant tot el seu cicle de vida.

3. **Obertura de les dades.** Identificada la font i els responsables, es passa a model·lar la dada perquè pugui ser publicada (disgregació, conversió de format, anonimització, normalització o estandardització, homogeneïtzació, etc.). A més, s'identifica i es defineix la metainformació necessària per poder descriure la dada.
4. **Foment i promoció.** Tan important és obrir la informació com donar a conèixer la informació publicada. Per això, entre les funcions de la CTDO hi figuren la difusió i la conscienciació de la importància de l'obertura d'informació, tant de manera interna com externa.
5. **Manteniment del pla d'acció.** La darrera etapa del pla d'acció és la revisió i el seguiment del mateix pla, a fi d'identificar-hi mancances i incorporar-hi canvis que contribueixin a la millora del projecte.

BIBLIOGRAFIA

Pla Estratègic d'Obertura de Dades del GOIB 2021-2023. Disponible a: https://www.-caib.es/sites/opendatacaib/ca/estrategia_de_dades_obertes_goib/archivopub.do?ctrl=MCRST1525ZI395505&id=395505.

Portal de Dades Obertes del Govern de les Illes Balears. Disponible a: <https://dadesobertes.caib.es>.

Portal del Govern Obert del GOIB. Disponible a: <https://www.caib.es/sites/governobert/ca/inici/>.